

Jeugdgezondheidszorg en ouderondersteuning Stevig Ouderschap Plus

Marjanne Bontje, beleidsmedewerker
Rig Mutschler, jeugdarts

Doel bijeenkomst

- **Informereren werk Jeugdgezondheidszorg (JGZ 4-19)**
 - **signalering**
 - **ouderondersteuning**
 - **samenwerking met school**
- **Informereren Stevig Ouderschap plus**
 - **instrument signalering: aangepaste vragenlijst**
 - **gestructureerde interview methode: scholing jeugdartsen**
 - **ervaringen**

Jeugdgezondheidszorg

- **JGZ 0-4 consultatiebureau's**
- **JGZ 4-19 'schoolarts'**
- **Kinddossier 0-19 jaar**
- **JGZ team:**
 - **arts,**
 - **sociaalverpleegkundige,**
 - **soms logopedist/ pedagoog**

Doelstelling JGZ

- **Bevorderen, bewaken en beschermen van de lichamelijke, sociale, cognitieve en geestelijke gezondheid van kinderen en jeugdigen.**
- **Alle risicokinderen in beeld**

Contactmomenten 3-10

- **Vaste contactmomenten (alle jeugdigen) Preventief Gezondheids Onderzoek (PGO)**
 - 3 jaar 9 maanden (consultatiebureau)
 - groep 2 (GGD)
 - groep 7 (GGD)

- **Extra-zorg-contacten**
 - indicatie jeugdgezondheidszorg
 - verzoek ouders/ school
 - verzoek hulpverleners

Signalering

➤ Groep 2

- ontwikkelingsonderzoek
- lichamelijk onderzoek
- gesprek met ouder en kind
- bepalen van zorgbehoefte

➤ Ontwikkeling: motoriek, taal, cognitie en psychosociaal

Ouderondersteuning

➤ **Op basis van Triple P methodiek**

- **individueel in PGO en op verzoek (niveau 2,3)**
- **groepsgericht: themabijeenkomst, oudercursus**
- **groeigids 0-4, 4-14 jaar (www.groeigids.nl)**
- **huisbezoeken sociaal verpleegkundige**
- **bemoeizorg**
- **zorgcoördinatie**

Samenwerking met school

- **leerlingbespreking voor of na contactmoment**
- **overleg met Intern Begeleider**
- **zorgadviesteam**
- **met toestemming van de ouders**

Stevig Ouderschap plus

- **bereik jeugdgezondheidszorg
98%**
- **preventie**
- **vroegtijdige signalering**
- **lichte ondersteuning**
 - **Invent rapport: “Helpen bij opgroeien en opvoeden: eerder, sneller en beter!”**

Populatiebrede signalering

- **JGZ 0-4 jaar: Stevig Ouderschap**
 - geselecteerd bij geboorte vragenlijst
 - 6 huisbezoeken bij risicogezinnen

- **GGD: Stevig Ouderschap plus**
 - systematische signalering risicogezinnen voortzetten bij 5 jarige leeftijd
 - interventie

Knelpunten bij signalering

- **weinig evidence-based instrumenten beschikbaar**
- **JGZ signalering tot heden op basis eigen ervaring**
- **beginnende evidence bij SDQ**
- **voor ouder-, omgevingsaspecten geen instrument**

Ontwikkeling SO plus

- **Merian Bouwmeester, Stevig Ouderschap, RUL**
- **Noortje Tan, Samen starten, UVA/TNO**
 - **invoering SDQ + extra gezinsvragen**
 - **gestructureerd PGO + interventie**
 - **scholing Jeugdarts (s.v.)**

Doelstelling

- **verbetering van de signalering van gezinnen met ondersteuningsbehoefte**
- **verhogen van competentiebeleving bij ouders**
- **vergroten van het welzijn van het kind**

Doelgroep

- **ouders met een verhoogd risico op opgroei- en opvoedproblemen, waaronder kindermishandeling:**
 - **ouders PGO groep 2,**
 - **ouders die vóór het PGO groep 2 onder aandacht van de JGZ door JGZ 0-4 jaar of IB-ers**

Aanpassing vragenlijst ouders

- **1. invoering SDQ**
 - **welbevinden kind**

- **2. aanvullende gezinsvragen**
 - **welbevinden ouder**
 - **rol van de partner**
 - **sociaal netwerk**
 - **obstakels**

Gezinsvragen:

1. **Ik kan mijn kind meestal goed begrijpen en helpen**
2. **Mijn kind doet vaak expres vervelend of lastig**
3. **Ik geniet van het ouderschap**
4. **Een van de ouders/verzorgers heeft gezondheidsproblemen**
5. **Een van de ouders/verzorgers heeft psychische problemen**
6. **Mijn partner en ik hebben een goede en stabiele relatie, met weinig conflicten**
7. **Aan mijn eigen kindertijd denk ik met veel plezier terug**
8. **Ons gezin heeft veel kennissen/vrienden/familie, die helpen als het nodig is**
9. **Ons gezin heeft spanningen, zorgen of stress (gehad)**
10. **Ons gezin heeft zorgen over geld, werk of wonen**
11. **Ik kan goed omgaan met wat mij overkomt**

Ervaringen gebruik vragenlijst

- SDQ geeft meer info dan LSPPK
- gezinsvragen leveren veel info op
als er wat uit komt → kost veel tijd
- terug laten komen voor gezinsvragen
→ hoge drempel
- bespreking gezinsvragen met kind
ongewenst → oplossingen zoeken

Scholing jeugdartsen

- gebruik vragenlijst
- gestructureerde interview methode
 - video-opnames PGO groep 2
 - feedback trainer

Pilot SO plus

- **4 gemeenten**
- **extra formatie voor extra zorg:**
 - **jeugdarts: 10% populatie 1 uur extra**
 - **sociaal verpleegkundige: kwart van 10%: 5 uur extra voor aanvullende ondersteuning/ bemoeizorg**

Ervaringen SO plus

- bereik ½ jaar 50 ouders SO+, 20 ouder aanvullende bemoeizorg
- medewerkers: extra tijd voor gezinnen met zorg is prettig
- verdiepingsvragen relevant
- ouders lijken tevreden extra aandacht (niet onderzocht)

Ervaringen bemoeizorg

- **SO plus ingezet na signalering overdracht JGZ 0-4 jaar, IB-overleg**
- **huisbezoeken**
- **Triple P vaak geschikte interventie**

Toekomst

- **continueren SO plus gemeenten**
- **uitbreiden overige gemeenten**
- **scholen overige jeugdartsen**
- **nadere methodiekontwikkeling
en onderzoek SO plus i.s.m. 'SO'
en 'Samen starten'**